

(باسى 1 ـ بەتتە)

” ولار نەگە وسىنشاما ازاپ شەگىپ جاتىر!“
ماينۇر جاتىر موينى راگىنەن ساقاتتاۋ - ەمدەۋ جا ـ
ەنندا جول اشۇعا بەكىندى .

ۋاقتى شىقسا، ماماندىق كىتاپتارىنا ءۇڭىلدى، ول تەك ءوزىنىڭ كوبرەك ۇيرەنۇن، كوبرەك ءبىلۇن ءۇمت ەتتى. اناسى قايتىس بولعان سولڭ، ءۇيدىڭ ۇلكىنى مايىۇردىڭ باۋىر - سىڭىللىرىنە قارايد ـ لاسۋى كەرەك بولدى. كەيدە كىتابىن ەندى اشا بەرگەندە، باۋىرى جۇگىرپ كەلپ: ”اپەكە، سىممە ـ دى جاماپ بەرشى!“ !”اپەكە، قارىم اشتى“! دەيتىن. ءبىر جولى شەتەلگە شىعبى وقۇ ورايى كەلپ، اعلىشنى تىلىنەن ەمتىجان بەرگەن مايىنۇر وتپەي قالادى. شىياحانا باستىعى ءجون سىلتەپ: ”شىياحانا جاپون ءتىلىن ۇيرەنۇ كىلاسنى اشپاقشى، قاتىناسىپ كور“ ـ، دەيدىى.

ساباق بارعان سايبىن قىينداسىپ، اۋەلگى 50 ادامدىق كىلاستا ەڭ سوغىندا ول جالعىز قالادى. 1988 - جىلى بۇرىنقى دەنساۋلىق ساقتاۋ مېنىستىرلىگى بايىرىعى توگىگەرىستىك رايوندار، ۇلتتار وڭىرلەرى، شەكارا وڭىرلەر جاپون ءتىلى كۆرىسنى اشىپ، بۇكىل شىنجياڭعا 3 سان بەرەدى. مايىنۇر جاساقناشتاعاندا، ءبولمە سىڭگەرەۋشىسى حۇ يان ـ يان ونى تىزىمدەتپ جىبەرىپ: ”ءبىز ـ دىڭ بولمىەننى ءبىر ”التىن سامۇرىق“ شىفون ءۇمىت ەتەمىن“ ـ، دەيدىى.

مەڭگەرۇشىنىڭ ۇمىتىنەن شىققان ول ەمتىحاننان ءوتىپ، جۇڭگو مەديىتىسنا داشۇەسىنە بارىپ ءبىر جىلدىق قارىبالاس ۇيرەنۇن باستايدى. كەيدە ويانا قالعاندا دا قولىندا كىتابى جاتانتىن، تىڭداپ جاتىتعا ـ تىن ماڭىتتىك تاسپاسى دا قويىلىپ سوغىنا جەتەتىن .

وراى كەلەدى. 1992 - جىلى مايىنۇر ەمتىحاننان ءوتىپ، جاپونييا ”ساساكاۋا مەديىتىسئاللىق وقۇ سىلىق اقباسى“ بوينىشا بىلىكتىلىكتى ارتتىرۇ وقۇشىسى بولپ، جاپونييا مەديىتىسنا داشۇەسىنە بارىپ وقيدى. ول جۇرنالدى اقتارىپ، جاريالاعان ماقالاسى ەڭ كوپ ءبىر پروفەسسوردى جەتەكشى ۇستازدىققا تاڭلايدىى .

2 جىلدىق وقۇى اياقتايدى، ءبىر جاعىمنان، جەتەكشى ۇستازى شىن نىبەنمەن السىپ قالعىسى كەلسە، ەندى ءبىر جاعىمنان، كۇيەۋى تەلەفوندا بالانىڭ جاستىق شاق كەزەڭىنە جەتكەنىن، شەشە ـ سىن قاجىت ەتەتىندىگىن ايتادى. ول قايتەرىن بىلمەي قىنالادى .

بالاسى ءۇشىن ول ەلگە قايتادى. بۇل مايىنۇر ـ دىڭ ومىرىندەگى تۇڭغىشى رەت ءارى بىردەن - ءبىر رەت وتپاسى ءۇشىن ارمانىن قويا تۇرۇى ەدى. ۇزدىكىسىز ءبىلىم تولىقتاۋ ورايىنان باز كەشكەن، ونىڭ وكىنبەگەن كۇنى بولمايدى. ويلاماعان جەردەن 3 جىلدان كەيىن جەتەك ـ شى ۇستازى ”ساساكاۋا مەديىتىسئاللىق وقۇ سىلىق اقباسى“ بوينىشا ەرەكشە اسپىرانت وقۇعا شاقىرتۇ قاعازىن جىبەرەدى. بۇل جولى ول ويىلانباستان ”مەن دوكتورلىق وقىيمىن“! - دەيدىى.

ول اعلىشنى ءتىلىن قۇلىشنا ۇيرەنەدى. كىتابد ـ جاناعا بارپ يىمىۋىننەت ەلىمىنىڭ، تۇقىم قۇالاۋ ەلد ـ مىنىڭ اعلىشنى تىلىندەگى ءتۇپ نۇسقادى كىتاپتارىن قارىزعا اكەلپ، ەڭ سوغىنداى جەكە سوزدەردى كوپەيتىپ باستىرىپ، جانقالتاعا سىياتىنداي قىىپ، ءر كۇنى جاقالانتاسىنا سالىپ السىپ، جۇرسە دە، تاماق نىشە دە جاتتاي جۇرەتتىن بولدى. ەڭ سوغىندا ول تەلەگىنە جەتپ دوكتورلىققا وتەدى .

ءبىر جۇرنالداىماىلار ونىڭ جەنەكشى ۇستازىنا ماقالا جازۇعا ۋادەلەسە كەلەدى، ول تاقىرىپتى السىپ، ”مەن سىناپ كورسەم بولا ما؟“ دەيدىى، ”جازا بىلسەڭ بە؟“ . ”بىلشەيمىن، الايدا ۇيرەنەمىن“ . كۇندىز قىزمەت سىتەپ، تۇندە ايبانباي قۇلىشىنعان ونىڭ ۇستەلىنە ماقالا قاعازدارى ءۇيىلىپ قالادى .

جاپون تىلىندەگى 15 دىيىسەرتاتسيا، اعلىشنى تىلىندەگى ءبىر دىيىسەرتاتسيا، بۇل مايىنۇردىڭ 6 جىل دوكتورلىق وقىعان كەزدەگى جەتىستىگى. جەتەكشى ۇستازى جەبرگىلىكتى وقۇشىلاردىڭ ءوزى دە مۇنداي ناتىجەگە قول جەتكىزە المايدى دەپ ناڭىرقايدى .

مەكتەپ بىتىرگەن كەزدە، ول ۇسىنىس بوينىشا شەتەلدىك وقۇشىلار اتىنان سوزگە شىعادى. ونىڭ لەكسيا قاعازىندا العىس ايتقان سوزدەردەن باسقا،

وزگە ەلدە ءبىلىم قۇۋدىڭ جاپا - ماشاقاتى دا ايتىلد ـ جان ەدى .

”عاپۇ ەتكەيسىڭ!“ ويىلاماعان جەردەن ءسوزى اياقتالغان كەزدە، جەتەكشى ۇستازى ونىڭ قاسىنا كەلپ كەشىرىم سۇراي ءتىل قاتادى .

”وسىناۋ جىلدارى سەن وتانىڭنان، وتباسىڭ ـ نان السىتا ءجۇرىپ، ءار كۇندى وسىلاي وتكىزگەن ەكەنىسىڭ عوي. ساعان كوڭىل بولۇگە سەلقوس قاد ـ راپىيىن، بۇل مەنىڭ قاتەلىگىم“ . مۇندايدى كۇتپە ـ گەن مايىنۇردىڭ كوز شاناعى جاسقا تولادى .

2003 - جىلى مايىنۇر دوكتورلىق وقۇىن اياقتا ـ تادى. سول جىلى ول مەملەكەتتىك خالىق قۇردىل ـ تايىنىڭ ۋاكىلى بولپ سايلانادى. ماجىلىستەن كەيىن ول بەيجىڭنەن جاپونيياعا قايتادى، وقۇ ءبىتىرۇ سالتاناتىندا ساباقناستارى: ”شەتەلدە وقىپ جاتقان وقۇشىنىڭ دا خالىق قۇرۇلتايىنىڭ ۋاكىلى بولارىن ويىلامايمىز“ ـ، دەيدىى. جەتەكشى ۇستازى ونى ەلگە قايتىپ، ساياسىيەن ايناىلسادى ەكەن دەپ: ”شىياڭگەرلىك كاسىبىڭدى تاستاپ كە ـ تەسىڭ بە، سەن وسىنشاما ۇزدىكىسىڭ عوي، وكە ـ نىشتى - اق“ -، دەيدىى .

جەتەكشى ۇستازى وعان مەكتەپتە قالىپ، وقتۇشلىقىەن شۇعىلداۋدى ۇسىنىس ەتەدى، مايىنۇر سىيايىلىقىەن تويتارىپ: ”مەنىڭ قايتۇم كەرەك، ايتپەسە نەگە كەلدىم“! - دەيدىى .

(2) ايلەدر ءبولىمىنىڭ شىياڭگەرى قاراپايمى سىكەر جان .

— **ماينۇر نيازىدنىڭ 2022 ـ جىلى اۆتو-نومىيالى رايوننىڭ علم- تەحنىكا سىلىعى كور-نەكتى ۇلەس سىيلىعن داڭقىپەن العاندا سويلەگەن سوزىنەن النىدى**

2007 ـ جىلى جاز، كەريا اۋدانى .

جالاك ايعانى سۇلياۋ ساندىل لىە سالعان، قىزىل جەيدەلى، قۇرسامى تومپايىپ شىققان 20 نەشە جاستاعى ءبىر جۇكتى ايلە كەلدى .

”نە ايتقاندىمى ۇمىتىپ قالىدىڭ با؟ بۇل بالانى بوسانسناڭ وتە حاۋىپتى، جولىڭ بولماسا جا ـ نىڭنان جۇدا بولاسىڭ!“ مايىنۇر الكى ايلەگە ايعايد ـ لاپ جاتتى .

سول كەزدە اسپىرانتتىقتىڭ 2 ـ جىلدىعىندا وقىپ جاتقان ءزۇمىرات ءنئۇردىڭ كوزى باقرايىپ كەتتى، ”مۇعالىم ادەتتە جايدارى بولاتىن، وسىنشا اشۇلانعانىن كورمەگەن ەكەنمىن“ ، - دەيدىى .

ايلەلدىكى اتى ايگۇل ەدى. ءبىر جىلدىڭ الدىندا ءزۇمىرات مۇعالىمىنا ەرىپ، وسىندا جاتىر موينى راگىن سارالاپ تەكسەرۇ جۇرگىزگەن كەزدە، ايگۇلدىڭ دياگنوزى تۇرقاقتاندىرىلغان بولاتىن. مايىنۇر ”بۇل اۋرۇعا شالدىققان ەكەنىسىڭ، بالا كوتەرەۋىڭە بولمايد ـ دى، جازىلعاننان كەيىن بالالى بولۇدى ويلاستىر“ دەپ قايتا - قايتا تاپسىرسادا، ول ەلەپ - ەسكەرمەيدى .

جان اشىرلىق ءبىلدىرىپ، لاجىسىزدىقتان جازىرادى .

سول كەزدە وڭتۇستىك شىنجياڭدا ايلەدرە - دىڭ سالاماتتىق تانىمى تاپايز ەدى، جاتىر موينى راگىنىڭ نە ەكەندىگىن كوپ ساندى ادام بىلە بەرمەيتتىن. بايقالغان كەزدە ۇنەمى سوغىى مەزگە ـ لى بولاتىن .

جاتىر موينى راگىننان ساقتانۇدىڭ ـ ەمدەۋ - دىڭ كىلتى — ”رەتە بايقاۋ“ .

”بۇل سىيەن، ءسوز جوق، ءبىر ادام شۇعىلدانىۋى كەرەك“. 2005 - جىلى مايىنۇر شىياحانادان 100 مىڭ يۇان ءوتىنىشى ەتىپ السىپ، وڭتۇستىك شىنجياڭعا بارىپ، جاتىر موينى راگىن سىزارالاپ تەكسەرۇ جۇرگىزەدى .

باستاма قاراجاتتى العان ول جانە ونىڭ ۇجىمى ناكلاماكان قۇمدى ءسولنىڭ جيهەگىندەگى كەريا اۋدانىنا باردى .

اقشا تەز ارادا تاۋسىلىپ، سارالاپ تەكسەرۇ امالسىز ءۇزىلىپ قالادى .

قارىجى تابۇ ءۇشىن، بىرەۋگە جالنىۇدى قالا ـ مايتىن مايىنۇر جان - جاققان ”جىلۇ جىنپايدى“ .

2005 - جىلى 8 - ايدا دەنساۋلىق ساقتاۋ مېنىستىرلىگى پارتيا باسشلىق گرۇپپاسىنىڭ سول كەز - دەگى شۇجيىى، مېنىستىر گاۋ جىياڭ شىياحانانى

نەتكەن جارىق تولعان اي

كوزدەن كەشىرۇگە كەلدەدى، مايىنۇر ورايدى قولداي بەرمەي، حوتان ايعانىنىڭ جاتىر موينى را ـ گىنە شالدىغۇ احوالى جانە ءوزىنىڭ ۇجىم باستاپ ورسىتەتكەن قىزمەتى جونىندە مالمەت بەرەدى .

”سىزدەردىڭ وزدىكتەرىڭىزدەن سارالاپ تەكسەرۇ ورسىتەتكەندەرىڭىز وڭاي مەمس!“ كوپ وتپەي مايىنۇردىڭ ۇجىمى جولدىعان جارامدىلىق با ـ يانداماسى دەنساۋلىق ساقتاۋ مېنىستىرلىگىنىڭ بەكىتۇنەن ءوتىپ، حوتان ايعامى جاتىر موينى راگىنە رەتە دىياگنوز قويۇ، رەتە ەمدەۋ بوينىشا ورتالىقتىڭ قازىندان اۋىستە ـ رىپ تولەۋ نىسانىنا ەنگىزىلىپ، بۇكىل ەلدەگى 6 - سىناق ءتۇيىنى وڭىرىنە اينالدى .

ىلە - شالا مەملەكەتنىڭ دەنساۋلىق ساقتاۋ تا ـ راۋلارنىڭ قولداۋىندا، ول تاعى ءبىر خالىقارالىق سىتەستىك نىسانىنا قول جەتكىزىپ، ءبىر مېللىون 500 مىڭ يۇان قارىجى جانە جابدىق جاعىنان قول ـ داۋعا يە بولادى .

وڭتۇستىككە قاراي، تاعى وڭتۇستىككە قاراي ـ 2006 - جىلى 9 - ايدا مايىنۇر باستاعان ۇجىم مەن شەتەل ماماندارى ەڭ وزىق اسپاىتاردى السىپ، تاغى دا كەريا اۋدانىنا كەلدەدى .

ءپىشىنى تاڭعاچايىپ مۇنشا كوپ اسپايتى كورمەگەندىكتەن، ءبىرىنىشى كۇنى ايلەدرە اڭتارد ـ لىپ قالادى .

”ءبىر نارسەنى دەنەمە جۇگىرتىپ ەدى، ءسىندىرىپ، اۋىرتىپ جىبەردى“ . تەكسەرۇدەن كەيىن كەيىرەۋلەر كۇيەۋلەرىنە جىلامىسراي ايتىپ جاتتى . ”كەيىن بالالى بولۇنمىزعا ىقپالى بولمايتىن شىعار“؟ كۇيەۋلەرنىڭ ءسوزىن ەستىگەن ولار ءتپتى ۇرەپىلەنە تۇسەدى .

ەكىنشى كۇنى تۇسكى اس ۋاقتى وتكەن سولڭ، قىستاق تۇرىعىندار كومىيتەتنىڭ اۋلاسىنا بىردە - ءبىر ادام كەلمەيدى .

اتىز باسىنا بارىپ، ۇيلەرىنە بارىپ، مايىنۇر ايلە كادرلاردى باستاپ نىىم تاپپاي ۇگىت جاسايدى. سوغىندا ايلە كادرلار دا شارشايدى، جالىعادى، ”بۇرىن تەكسەرىپ كورمەگەندە ەشتەڭ دە بولعان جوق قوي؟ مۇنشاما جىنىڭۇدىڭ نە قاجەتتى بار!“ بارا - بارا ايلەدر تۇسەندى، اسىلىندە ايلە ـ دەر تەكسەرۇنىدە جايىسىزدانىۋ نەمەسە اۋىرسىنىۋ بولۇى قالىپتى جاعداي ەكەن: اسىلىندە كەيىىر اپە ـ كە - سىڭىللىر الەدقاشان جاتىر موينى راگىنە شال ـ دىنىققان ەكەن: اسىلىندە مۇنداي راك اۋرۇى مرتە بايقالسا ەمدەۋگە بولادى ەكەن...

كۇندىز ايلەدرە اتىزدا قارىبالاس بولادى؛ كەشقۇرىم ۇپجەلەپ كەلىپ الاتىن بولادى .

دوعارۇعا مۇمكىندىك بولمادى! مايىنۇر دلىعي 5 — 6 ساعات ەڭكەيگەن بەتى ءبىر قالىپتا تۇرا ـ تىن. كەيدە سىرىتتا قۇمدى بوران سوقسا، بولمە نىشىدە ”توپىراق جاۋاتىن“، نەشە قابات ماسكى تاعىپ السىدا تىنىستاۋ قىىنعا سوعاتىن. شالىعاي اۋىل ـ قالاشتقاردا كەشكى ساعات 9دا توك توقتايد ـ دى، ولار قول پىروچەكتىر جاعىپ جۇمىستى جالعاىـ تىرادى. ەڭ كوپ بولعاندا، 5 كۇندە 5000 ايلەگە ايلەدرە اۋرۇى تەكسەرۇىن جاسادى .

باستاپقى سىارااۋدان كەيىن تاغى قايتا تەكسەرۇ كەرەك، ايلەدر اۋرەشلىكتەن قورىقىپ، كەلۇدى قالامايدى. ولاردى توناردىڭ قاسىنان شاقىرىپ اكەلەدى، بازاردىڭ شىشىن تاۋىپ اكەلەدى، كورىبە ـ سىندە جاتقان جەرىنەن ءناسىحاتتاپ اكەلەدى، وندا ـ عىسى بىردە - ءبىر ادامدى قاعسى قالدىرماۋ ەدى . ءبىرىنىشى رەت شىنجياڭ جاتىر موينى راگىن كولەمدى، ولشەمدى اداقتاپ تەكسەرۇدى ورىس ـ تەتتى؛ ءبىرىنىشى رەت شىنجياڭ جاتىر موينى راگە ـ نىڭ تۇبىلۇ مولشەرى سىياقتى نەگىزگى جاعدايلاردى انىقتادى؛ ءبىرىنىشى رەت شىنجياڭ جاتىر موينى راگى ساندى مالمەت قامباسن قۇردى .

وسى ساندى مالمەتتەر مەملەكەتنىڭ اۋىل ـ قىستاق ايلەلدىرىنىڭ ”ەكى ءتۇرلى راك اۋرۇىن“ (جاتىر موينى راگى مەن ومىراۋ بەزى راگى) سارالاپ تەكسەرۇ نىسانىنىڭ شىنجياڭدا تىياقتاندىند ـ رىلۇنىنا ساندى مالمەت ترەگىن ازىرلەدى. 2009 - جىلى شىنجياڭداى 14 اۋدان وسى نىسانداى مەمە ـ لەكەتتىڭ العاشقى توپتاعى سىنناق ءتۇيىنى اۋداندا ـ رىنىڭ قاتارىننان ورىن الدى .

وسى ساندى مالمەتتەر مايىنۇردىڭ جاتىر موينى راگىنىڭ تۇبىلۇ مەحانبىزمى جاعىنداى زەرتتەۋ نەگىزىن دە بەكەمدەدى. ول شىنجياڭ

ايلەلدىرىنىڭ HPV مىنن (ادام ومىراۋ ءۇرىبى وسپەسى ۆپىرۇسى) جۇعىمدالۇنىڭ جوعارى جىيە ـ لسىكتەگى نۇتقىيىل وزگەرۇىن جانە ەرەكشە نۇتقىيىل وزگەرۇىن تۇڭغىشى رەت بايقاپ، جاتىر موينى راگىنىڭ تۇبىلۇ مىنن داۋمىنىڭ كەلتەكانىڭ يىمىۋىننەت قۇانتىنىڭ، دەنە سۇيىقتىغىنىڭ يىمىۋىننەت قۇانتىنىڭ تومەندەنۇمەن تىعىز قاتىستى ەكەندىگىن تۇڭغىشى رەت دالەلدەدى...

جەنئپسىكە كەلىپ جەر تايانغان مايىنۇر قازىر ەالى دە اۋىل ـ قىستاققا بارىپ اداقتاپ تەكسەرۇگە تاباندى بولىپ كەلەدى. تالاي جىلدىان بەرى مايىنۇر ۇجىمى جاتىر موينى راگىن جىيىنى 60 مىڭنان استام ادام (رەت) اداقتاپ تەكسەرىپ، 300 مىڭ ادامدى (رەت) وراي سىپاتتى اداقتاپ تەكسەردى. ول بىلاي دەدى: شىنجياڭدا جاتىر موينى راگى تۇبىلۇ مولشەرىنىڭ بارنىشا تومەندەۋىنە كۇا بولعا ـ نىم ەڭ باقتىتى ءسىس بولدى. يىيىل ۇجىمىنىڭ وڭ ـ تۇستىك شىنجياڭدا اداقتاپ تەكسەرۇى بارىسىندا دىياگنوزى انىقتالغان ناۋاقاستار 2006 - جىلداعىندان %60 ازايىدى .

ماينۇر تارىيبەلەگەن وقۇشىلار بۇكىل شىنجياڭنىڭ بارلىق جەرىنەن تايىملادى، 10 مىڭنان اسادى. لوپ اۋداندىق انا - بالالار دەد ـ ساۋلىعىن قورعاۋ شىياحاناسنىڭ شىياڭگەرى ءمۇ ـ ياسىسار اشىم ۇجمىدى باستاپ دەرپەس اداقتاپ تەكسەرۇ ورسىتەتىپ قانا قالماستان، جاتىر قۇدىسى ايناسى تەحنىكاسىنىڭ ”شەبەرىننە“ دە اينالدى. جىل باسىنان بەرى ولار مايىنۇر ۇجمى ـ مەن بىرگە تۇتاس اۋداندا جىيىنى 18 مىڭ ادامعا (رەت) اداقتاپ تەكسەرۇ ورسىتەتتى .

وسى جىلدارى شىنجياڭ ايلەلدىرىنىڭ سالامات ـ تىق تانىمى بارعان سايبىن كۇشەيىپ، مەملەكەتتىڭ ۇسىنىلىمى دا بارعان سايبىن كوپەيدى. 2013 - جىلى شىنجياڭ جاتىر موينى راگىنا شالدىنقان اۋىل ـ قىستاق ـ تاغى قىيىنشىلىعى بار ايلەلدىرىڭ ءبارىن سالىماقتى ناۋ ـ قاستاردى قۇتقارۇ - ەمدەۋ كولەمىنە ەنگىزدى. ءر دارەجەلى ايلەلدر بىرلەستىگى تاغى كىرسى از ايلە ـ دەر ءۇشىن ”ەكى ءتۇرلى راك اۋرۇى“ ازناۋلى قۇتقارۇ - كومەكتەسۇ قورىن قۇردى .

”بۇرىن ايلەلدر ناۋقاستانىپ قالسا اۋرۇىن ەمدەتە الماۋدان الاڭدايتىندىقتان، اداقتاپ تەك ـ سەرۇدەن قاشتىن. قازىر جاقسى ساياسات سەنىم ۇستەپ، ايلەلدر ەرەكشە بىلەسەندى بولدى. جاتىر موينى راگىنەن ساقاتتاۋ - ەمدەۋگە ءبىز ونان ارى كۇش سالۇىمىز كەرەك“، - دەدى مايىنۇر .

(3) شىپاڭگەرلىك ونەرى اسقان جوعارى ەرگە جەتپەسە شىپاڭگەر بولا المايدى.

— **ماينۇر نيازىدنىڭ شەتەلدە وقىغاندىعا ەستەلىگىنەن النىدى**

بىلىتىر 6 - ايدا مايىنۇر شىياحانا كەڭسەسىنىڭ ”ءبىر ناۋقاس سەنىڭ ۇستىڭىنەن ارىز بەردى“ دەگەن تەلەفونىن قابىلدايدى .

ەسىلى ناۋقاس وعان تەكسەرىلمەكشى ەكەن، الايدا ءنومىر تولىپ بولغاندىقتان، ول تىقىرشىپ قالا باىـ ـ تىعى سىتتىق لەنىياسىنا تەلەفون بەرىپ ”ارىز ايتادى“ . ۋپەراتسىيا تۋسەگىنە شىققاننان كەيىن دە تىر ـ تىسىپ جاتىپ السىپ، مايىنۇردى ءۇز كوزدەرىمەن كورگەننەن كەيىن بارىپ ناركوز قويدىراتىن ناۋ ـ قاستار دا بار .

”ماينۇر بولماسا بولمايدى“، ۇنەمى شىياحانا ـ نى نىڭعايسىز كۇيىگە تۇسىرەتىن وسى ءسوز ناۋقاس ـ تاردىڭ وعان ايرىنقىسا سەنەتتىدىگىن بىلدىرەدى .

ول بۇل سەنەمدى جەردە قالدىرمادى. شىيا ـ گەرىلنكپەن شۇعىلدىانعان 47 جىلدىان بەرى ول 20 مىڭنان استام قاتەرىلى وسپە وتاسىن جانە كۇماندى قىيىن وتا جاساپ، 9000نان استام قاتەرىلى، سالىماقتى ناۋقاستى قۇتقاردى. كوشەدە كەتىپ بارا جاتقاندا، اۋەلى، سىرت جەرلەردە جۇرگەندە دە توسىننان الدىننان شىعبى: ”ماينۇر شىياڭگەر، ءسىز ەكەنسىز عوي؟ كەىزىندە مەنىى قۇتقارىپ قالعانىڭىزعا راقىمەت!“! - دەيتىن ناۋقاستار دا كەزدەسەدى .

ماينۇردىڭ ءبىر ”التىن“ قايشىسى بار، ول ءبىر قۇرامالى قايشى، باسى ءسال قايسىرىلعان، سابى التىن رەڭدى، ادەتتەگى قايشىدان انتەك ۇزىن، شان

قۇسىنىڭ بولگىسىنە نىشكەرلىەي ەنگىزۇگە قولايلى .

كوزدەرى كۇلىمدەپ، قولىنا مەنىشكىنى قايشى ـ سىن السىپ، ءىلىپ، تارتىپ، كەستى، قابىقتاي جۇقا قان تامىر ۇشى قابىعى ءبولىندى، ورنى توتەنشە تەرەڭ اۋرۇ تىكاندارى السىنپ تاستالدى. بۇل، بولمەدەگى جاستار اسەرلەنە اڭگىمەلەيتىن كورىنىس .

وقۇشىلارى دا وسى ءتىلىسىم كۇشكە يە ”التىن“ قايشىنى سىتتەكسىكى كەلەدى، ول: سىتتەۋ ـ لەرىڭگە بولادى، ءبىراق ونەرگە ابدەن توسەلگەندە عانا سىتتەتسەڭىدەر، - دەيدىى .

بىرەۋلەر ونىڭ دەنەسىنە ”ماڭگىلىك قوز ـ عالتقىش“ ورناتىلعان، ايتپەسە زەينەت جاسىنان الەدقاشان اسپ كەتسە دە، نە ءۇشىن جانىتالاسا ـ دى دەسەدى — ءار اپتادا 3 كۇن ناۋقاس كورە ـ دى، كەيدە ءۇرتسى 6 ساعات وتىرىپ 80 نەشە ناۋقاس كورەدى؛ تاڭىرتەڭ ساعات 9دا ەال ۋاعىنىدا قىزمەتكە كەلەدى، وتا جاسايدى، جىيىن اشادى، ناۋقاستار بولمەسىن تەكسەرەدى، حۇجات كورەدى، ەڭ جاي بولغاندا تاڭعى ساعات 3كە دەيبىن وتا جاسايدى .

بىرەۋلەر: ول ”قۇردىش ادام“، ايتپەسە تاڭعى اس عانا نىشەدى، تۇستە، كەشتە كوفە عانا نىشەدى، قايتىپ شىدايدى، - دەسەدى .

ول: ادەت بولىپ كەتتى، وسىلاي بولغانى نىڭعايلى، وتا بولمەسىندە ءبىر كۇن بويى تۇرا الاسىڭ، - دەيدىى .

ءبىر كۇنى ءتۇن ورتاسىندا نىشتەگى بالانىڭ ورنى جاراقات ۇستىنە تۇسكەن جۇكتى ايلە كە ـ لەدى، بۇنداى شۇعىل اۋرۇ جاتىر سىرتى جۇكتى ـ لىگىننە دە قاتەرلى. جاردەم سۇراۋ تەلەفونىن قا ـ بىلداغاننان كەيىن، مايىنۇر ۇينەن دەرەۋە كەلەدى . وتا ۇستىندە بولماشى اعانتىقتان كوپ قان كەتۇى مۇمكىن .

كوك ەتتى اشىپ، جامباس سۇيەگى نىشىندە ـ گى ارتەرىيانى بۇدى... ءزبىر قىيمىلى شاپشاڭ، شىراقى، باس - ايعامى جىيىنقاى .

2 ساعاتتا وتا ءساتتى جاسالىپ بولدى، قان كەتۇ جايىتى بولغان جوق. الدىن الا دايىنىدالغان cc2000 قان سىتتەتپلمەدى .

كوپىشىلك: ”ماينۇر مۇعالىم كەرەمەت“، - دەپ القادى .

”ول كۇگىلدى ورنىقتىرعىش“، ەشتەمە سىتەمەيى جانىمىزدا تۇرسا دا بىزگە سەنىم بەرەدى“. كەيىىر وقۇشىلار قالجىڭداپ: ’پەريزاتتىڭ‘ سۇرەتىن كوپىيالاپ شىعارىپ، وتا بولمەسىنىڭ قايرىماسىنا چاپسىرىپ قويا ـ يق، وعان قاراساق كوگىلىمىز ورنىعادى، - دەيدىى .

بىىك شىڭىعا شىعۇ ءۇشىن، تاۋ - تەڭىزدەر ـ دەن كەسىپ ءوتۇ كەرەك .

2010 - جىلى اۋتونومىيالى رايوندىق خالىق شىياحاناسىنىڭ ايلەلدر اۋرۇى ءبولمىى مەملەكەت ـ تىك كلىنىكا ءتۇيىندى ازناۋلى ءبولمىن قۇرۇ جو ـ نىندە ءوتىنىش بەرەدى .

ساراپتاۋ، جاۋاپ بەرۇ كەىزىندەگى ارىپتەستە ـ رى مەل نىشىندەگى ۇزدىك ۇجمىمدار بولدى، ولاردىڭ اراسىندا اكادەمىك ماماندار دا از مەمس .

ماينۇر ”قالاي بولار ەكەن“ دەپ ويدلدى .

شىنجياڭنىڭ جاتىر موينى راگىنىڭ الدىن اۋا جانە ەمدەۋ سىتەرىن ىلگەرىلەتۇگە وسى ورايدىڭ قاجەت ەكەنىن ويىلاعان ول بەل ش